

Як очистити Вінницю від корупції або Чи потрібні прозорі бюджети?

Революція і подальша нестійка ситуація в країні поставили перед активістами Вінниці важку дилему: а що робити з чиновниками часів Віктора Януковича? Не з тими, найодіознішими, корупційна причетність яких очевидна, а дрібнішими, які не хоч і не контролювали тіньові грошові потоки, але були гвинтиками системи з постачання відкатів нагору. Адже якщо сама державна система була перетворена в багаторівневий корупційний механізм, практично кожен з її працівників стає співучасником цього злочину.

Усунути від виконання своїх зобов'язань усіх чиновників, як це пропонують деякі міські активісти, можна, проте де знайти відповідну кількість підготовлених та ще й чесних фахівців їм на заміну? Інший спосіб – спробувати усунути не наслідки, а саму причину корупції, тобто, створити такі законодавчо закріплені правила гри для чиновників, які унеможливили би саму корупцію. І саме це є єдиним шляхом для порятунку міста від гідри корупції, яка розрослась до колосальних масштабів.

Народний депутат України від партії «Удар», вінничанин Геннадій Ткачук вважає що корупція - це іржа, яка роз'їдає нашу державу з середини і боротьба з нею має бути рішуча і реальна, а не показова. Верховна Рада має прийняти чіткі закони, в яких зобов'яжуть керівників державних установ, чиновників різного рангу декларувати свої прибутки та витрати, а також прибутки та видатки своїх найближчих родичів. Тендери, аукціони, конкурси, витрати місцевих громад мають бути відкритими, публічними, прозорими та їх результати повинні бути обов'язково оприлюднені в ЗМІ.

Вирішення – є!

На початку червня для громадських активістів усієї країни вперше замайоріла можливість радикально вирішити проблему корупції на усіх рівнях – законопроект №2012а «Про відкритість використання публічних коштів». Закон передбачає створення он-лайн платформи, де буде відображена інформація про усі витрати публічних коштів громадян починаючи від держбюджету та бюджетів міст і закінчуючи витратами комунальних підприємств.

Адже не секрет, що чиновницька корупція у міських кабінетах породжується і підживлюється закритістю, що, в свою чергу, породжує почуття безкарності. Відсутність або надмірна ускладненість доступу до інформації стала щитом, яким чиновники усіх ланок прикриваються перед громадою міста в своїх корупційних діях.

З прийняттям же закону №2012а ситуація може змінитися радикальним чином. Якщо раніше чиновники могли приховувати корупційні зловживання за сімома печатями службових таємниць, то відкривши дані про витрати публічних коштів, безкарно красти стане просто неможливо.

Ось думка з цього приводу **народного депутата України, вінничанина Олександра Домбровського**:

- Усе, що стосується прозорості та публічності, а, зокрема, використання коштів, розподілу фінансів, я підтримую. Вважаю такий підхід принциповим і необхідним. Я готовий голосувати за цей законопроект. Єдине, там є деякі технічні моменти, які потрібно коректувати. Але підкреслюю, це суто технічні, а не суттєві моменти.

Як діє закон

Дані, що публікуватимуться на сайті, будуть достатньо конкретизовані: від інформації про замовника, ціни та вартості товарів до витрат на відрядження. З будь-якої точки планети ви зможете безкоштовно і

в зручний спосіб прослідкувати, яким чином були витрачені кошти жителів міста, будь то хірургічний корпус обласної лікарні ім. Пирогова або ремонт вулиці Пирогова. І якщо кошти були витрачені не за цільовим призначенням або явно розкрадені – це теж буде відображено. Перевірити, на що і як чиновник витратив кошти буде легше, ніж оновити статус у *odnoklassniki* чи *vkontakte*.

За умови дії закону, стає непринциповим, хто саме займає ту чи іншу державну посаду. Адже навіть якщо при владі опиниться людина з темним корупційним минулим, в майбутньому вона не зможе повторити власні «подвиги». Адже кожне порушення з її боку буде зафіксованим та опублікованим, що напругу приведе її на лаву підсудних.

На думку **народного депутата України Миколи Катеринчука** нині проблема не стільки в доступі до інформації, скільки в її обробці та інтерпретації. Діючими законами «Про доступ до публічної інформації» та «Про здійснення державних закупівель» інформація щодо процедури закупівель має загальнодоступний характер і, зокрема, розміщується на відповідних веб-сайтах. Вже зараз фактично кожний громадянин може за допомогою інтернету, за словами народного депутата Катеринчука, отримати інформацію про всі витрати на суму більше 100 000 грн і, при бажанні, написати до будь якого органу влади інформаційний запит і отримати вичерпну відповідь.

Але, насправді, сьогодні звичайному громадянину зареєструватися на сайті про державні закупівлі неможливо. Це можуть зробити лише фізичні особи-підприємці або ж розпорядники коштів.

Проблемою, на думку М. Катеринчука є той факт, що журналістам ці теми не цікаві. А ви, шановні читачі, як вважаєте? Вам цікаво знати, як витрачаються бюджетні, тобто наші з вами кошти?

Варто пам'ятати і про те, що на сьогодні лише природні монополії мають звітувати про результати своїх закупівель за власні кошти, що здійснювались без застосування процедур (тобто, про «підпорогові» закупівлі, нижче 5 та 10 млн. грн.). «Загальний режим» зобов'язує замовників лише вказувати «підпорогові» заплановані закупівлі, і нічого не каже про оприлюднення їхніх результатів.

Подальші перспективи

3 червня 242 депутата Верховної Ради проголосувало за прийняття в першому читанні закону № 2012а. 1 липня профільний комітет ради узгодив правки до закону і тепер він чекає голосування в другому читанні, яке заплановане вже на кінець липня.

Чи насміляться депутати проголосувати за закон, що відрізає їх самих від частини корупційних потоків, - далеко не факт. Проте на фоні все частіших розмов про можливий розпуск парламенту, якнайшвидше прийняття закону депутатами сьомого скликання стає принциповою річчю. Тільки такими законами ми можемо змусити наших чиновників дійсно «жити по новому» і реально врятувати країну від корупції.

Інформація підготовлена в рамках проекту «Створення і впровадження державної системи контролю за коштами «Відкритий бюджет». Виконавцем проекту є ГО «Центр політичних студій та аналітики». Проект фінансується Європейським Союзом. Регіональний партнер проекту у Вінницькій області – ГО «Філософія Серця», медіа-партнер - .ВОГО «Громадська студія».